

ȘCOALA NOUĂ

Revista pedagogică a corpului didactic primar din jud. Bihor.
Organul oficial al Revizoratului școlar din ORADEA-MARE.

Articolele se publică după
ce ele nu se înapoiază.

Apare la 1 și 15 a lunii.

Sub conducerea unui
comitet de redacție.

Abonament:

Pe an Lei 80
Pe 1/2 an Lei 40
Redacția și Administrația la biroul
Revizoratului.

O APRECIERE, CARE ÎMBĂRBĂTEAZĂ.

— ZIARUL „PATRIA” DESPRE „ȘCOALA NOUĂ”. —

La cuvintele de încurajare prietenoasă, cu care a fost salutată apariția revistei noastre de către o parte a presei românești, se adaugă acum — după apariția celui de al 9-lea număr — o nouă apreciere, care ne vine dela Cluj. Ziarul „Patria” în numărul său dela 14 Mai c. sub titlul „Școala noastră” aduce la loc de frunte o scurtă dare de seamă, în care se relevă, cu multă bunăvoință și cu multă înțelegere, rostul „Școlii Nouă”, pentru învățământul din Bihor.

Iată ce spune recezentul dela „Patria”, care se pare că a urmărit cu atenție munca noastră:

„În Oradea-Mare apare la 1 și 15 a lunii o revistă pedagogică de câteva pagini: „Școala Nouă”, care se mai numește și organ oficial al revizoratului școlar.” Citind cele câteva articole care-i împetritează filele, te convingi repede că ai în fața ta o revistă fără pretenții de mare pedagogie, care răspunde însă nevoilor imediate ale învățământului primar, luând în discuție problemele cele mai apropiate de viața învățătorului, de exigențele școlii, de educația copilului. Trebuie să mărturisim, că revista ne-a interesat prin conținutul ei mai mult decât ne-ar putea interesa vre-odată orice revistă de specialitate, în care se iau în discuție fără de un spor cele mai grele chestiuni de pedagogie. Inițiativa comitetului redacțional merită toată încurajarea. În Ardeal e nevoie încă de multe mii de școli primare. Un revizor școlar face propunerea să se întrebuinteze pentru clădirea lor indeosebi lemnul pădurilor, deoarece într-o comună a primit gratuit lemne, încât a putut ridica școala fără de nici un ban. Astfel de propuneri găsim mai multe în același număr al revistei; propuneri practice menite să rezolve o serie de chestiuni, cari în situația de astăzi cu greu se pot rezolva prin ordine ministeriale sau circulare făcute în termeni vagi. Fără bunăvoința revizorilor și a diferiților învățători mai de frunte procentul analfabeților noștri ar spori vertiginos. Privim revista aceasta modestă în toată înfățișarea ei, ca un început vrednic de imitat în toate județele. Fiecare județ își are nevoile sale particulare, cari trebuie înlăturate din inițiativa proprie. Credem că nu e greu să redacteze fiecare revizorat odată sau de două ori pe lună câteva pagini, cari se vorbească despre zidirea unei școli noi, despre organizarea învățătorilor, despre prelegeri model în cutare sat, despre înnoirile încercate de cutare isteț dascăl dela munte sau șes. Dintr-o legătură statornică cu ajutorul acestor reviste județene, revizoratele ar câștiga mult în experiență — și chiar

slujbașii ministerului de instrucție ar primi indemnuri rodnice dela oamenii cari cunosc mai bine sufletul copilului, decât funcționarii, cari n'au văzut nici odată poporul și satul. Și nu credeți că numai prin înființarea acestor reviste locale, în cari să se resfrângă starea de fapt sufletească și fizică a unui ținut, putem ajunge să ne cunoaștem toată situația noastră pedagogică mai mult sau mai puțin deplorabilă? Se cere firește sinceritate față de noi înșine, sinceritate ca să nu prezinte lucrurile altfel, decât sunt. Colaborarea învățătorilor la aceste reviste mai este apoi un prilej de cugetare și un indemn de muncă, — și cine știe? — dintr'un sat oarecare se va ivi poate dascălul, care în vastul material de informație va arunca o scântee genială, creind o școală a sufletului românesc. Acea nu trebuie să fie nici alui Herbar din Germania, nici alui Tolstoi din Rusia, nici alui Tagore din India, — ci a noastră.”

*

Am reprodus în întregime opiniile „Patriei”, pen-
că aprecierea ce ni-se face ni-a părut sinceră și justă.

Confratele dela Cluj, — călăuzit de o reală în-
țelegere a nevoilor culturale din zilele noastre — a
înțeles perfect de bine rostul revistei noastre. Și ni-l
prezintă tocmai cum îi desemnasem conturile în primele
rânduri ale primului număr.

Spuneam atunci, că „Școala Nouă” răsare din
avântul de muncă al dascălimii dela granița țării;
răsare din simțul de datorie, ca și din nevoia sufle-
tească de a îndemna și a lumina a noastră, cei puși
în fruntea acestei dascălimii ca să-o călăuzim pe calea cea
adevărată. Spuneam mai departe, că revista noastră va
avea o notă distinctă, și o fizionomie locală, pentru că
numai așa va să fie o contribuție reală în dezvoltarea
școlii și în progresul culturii din acest colț de țară,
care are atâta nevoie de ea. Vom urma înainte spre
țânta ce ni-am fixat-o. Ne vom trudi ca fiecare nu-
măr din „Școala Nouă” să fie o bucată de oglindă,
în care să se resfrângă clar fizionomia școlii rurale
din acest ținut al Crișurilor, cu toate lipsurile și umi-
lirile trecutului, cu toate sbuciumările prezentului și
cu toate neclintitele noastre nădejdi în viitorul ei, care
trebuie să fie mai luminos, ca ziua de astăzi.

Aprecierile, care ne vin, sunt o probă, că mer-

gem pe cale bună. Cuvintele „Patriei“ sunt pentru noi mai mult decât o recunoștință și un îndemn. Ele sunt un *început de satisfacție*, față de aceia, cari nu ne-au înțeles și nu s'au înrolat încă sub steagul nostru. Ele sunt o palmă morală pentru obrazul acestor anonimi, cari mai anul trecut își strecurau răutatea, denigrând acest Revizorat, în coloanele unui alt ziar din Cluj.

Ne avem și noi zoili și cărcotașii noștri!

Și dacă nu i-am învrednicit de atenție și am mers înainte pe drumul datoriei, iată că revizoratul nostru, cu revista lui și cu preocupările lui, atât de ponegrit ieri, — astăzi este dat ca *exemplu vrednic de imitat!*

Dacă pentru „Bihorul cel oroposit“ faptul acesta este o frumoasă satisfacție, noi o lăsăm să treacă întregă asupra dascălimii, care a dorit revista aceasta, care ni-a înțeles gândurile bune și ne urmează cu credință în luptă, la care ne-am angajat pentru *desrobirea Bihorului prin școala sufletului românesc*.

Bărbații de școală, factorii competenți și presa serioasă, a căror opinie valorează, ne cunosc și s'au rostit.

Pe cei câțiva zăpăciți, pe cei câțiva stâlciți și ahtiați cu priviri piezișe, cu ambiții și aptitudini de pe Hortobágy — pe cari i-am moștenit ca zestre dela Țara Ungurească — să-i lăsăm să hăulească în pustiu . . .

Noi ne vom face mai departe *datoria* pentru că stăm în slujba unui ideal.

Educația mediului.

Copilul, ca și adultul de altfel, trage din mediul în care este așezat tot ceace poate avea acest mediu bun sau rău. Acest adevăr a ajuns atât de banal încât expresia „influența mediului“ o întâlnești aproape, în toate ramurile științei. Și cu toate acestea se pare că pedagogia nu s'a gândit să se folosească în deajuns de adevărul enunțat mai sus.

E drept că mai toți vorbesc de păzirea copilului de a veni în atingere cu un mediu vătămător, cu lumea dela care ar putea învăța numai rele. Credem însă că în această privință educatorul ar putea lua și o atitudine pozitivă, iar nu numai pe aceea a unui gardian.

Înainte de a mărgini chestiunea noastră numai la școală, să ne aruncăm privirea peste viața societății omenești, spre a arăta că problema educației mediului ar trebui să preocupe mai de aproape lumea cugetărilor și a conducătorilor de neamuri.

Educația mediului social o face în primul rând presa și aici îi revine partea de răspundere morală pe care însă din nenorocire nu o prea întâlnim. Cu rare excepții, curentele opiniei publice sunt determinate de pana unor nepregătiți, unor nechemați, pe mâna cărora a căzut din nenorocire presa.

Nescotința lor se transformă prin mistica auto-

ritate a tiparului, în aparența unui adevăr. Aruncă odată cu cerneala, așa la întâmplare, păreri, cari formează curente și cari repetate dau societății o anumită mentalitate. Fără să mai stăruim prea mult asupra acestei fețe a chestiunii, lăsăm pe fiecare să vadă ce mare lucru este a face educația opiniei publice și mai ales câtă nenorocire este pentru o societate, când unii din factorii educației, presa, este lăsată pe mâini și minți ușurele.

Ne întoarcem la școală.

Copilul stă cu învățătorul sau cu profesorul său numai cinci sau șase ceasuri pe zi, iar restul timpului și-l petrece în societatea micilor săi camarazi. Aceeai ar da, în cazul cel mai fericit, un învățător desăvârșit în orele de curs, nu înseamnă decât o mică părțică, pe lângă ce își ia singur copilul, în mod inconștient din mediul său școlar. Experiențele și observațiunile făcute pe terenul pedagogiei sociologice, au dovedit, ca și în sociologie de altfel, că sufletul copilului este altul când el este singur și altul când se unește cu mai mulți camarazi. Nu trebuie bunăoară să ne surprindă că un copil timid și cuminte, îndată ce face parte dintr'un grup de copii devine nebunatic și îndrăzneț. Aceeai poate simțul răspunderii îl opria să facă fiind singur, acum când se vede în tovărășia altora, o face, deoarece răspunderea se împarte între toți cei ce sunt cu el; ba uneori se împarte așa de mult încât răspunderea se risipește cu totul. Copilul ajunge un animal de turmă, ștergându-i-se orice urmă personală. Uneori toată creșterea, toate forțele sufletești pe care tu pedagogul ai reușit să i le întipărești în suflet, sunt furate și risipite de mediul școlar. Iar pe lângă toate acestea se mai adaogă și deprinderea copilului de a se înfățișa ție cu o mască hipocrită de aceeai vrei să fie, pentru ca îndată ce se întoarce în libertatea mediului școlar să-și arunce masca și să joace cum îi cântă turma.

Mediul școlar nu poate fi însă înlăturat, cum doria J. J. Rousseau. Copilul trebuie să trăiască și să se făurească în mediul social, căci scopul educației este să-l facă un factor al societății. Copilul trebuie să se oțelească în societate, iar nu la mănăstire.

Iar dacă mediul școlar este o necesitate, urmează că noi să stăm cu mâinile încrucișate și să nu ne gândim că la urma urmei noi am putea să educăm nu numai pe copii în parte, ci însăși colectivitatea copiilor? După cum ne muncim să dăm sufletului unui copil o direcție și o forță, nu am putea oare să îndrumăm și să întărim sufletul celalalt, sufletul mulțimii copiilor?

Cu alte cuvinte, dacă mediul nu poate fi înlăturat, ne rămâne să educăm și acest mediu, din care copilul își trage atâta hrană sufletească. Intocmai după cum agricultorul are grijă să îngrașe pământul, pentru ca grâul să aibă de unde scoate sevă, tot astfel și învățătorul trebuie să se ocupe serios și de aproape de cultivarea *spiritului clasei* ba chiar al școlaei întregi.

În felul acesta are o garanție că truda orelor sale nu e zadarnică și că poate fi liniștit și asigurat că copilul și după ce-i scapă de sub ochi, ajunge într'un mediu bun.

În această privință un exemplu de educație a mediului școlar ni-l dă Pestalozzi. El se perdea printre copii, devenind el însuși copil, dar un copil care da tonul și după care cântau toți. Idealul ar fi prin urmare să putem imita pe marele pedagog elvețian. Condițiile actuale de viață nu mai pot însă îngădui învățătorului să stea toată ziua cu copiii. Aceștia rămân mai toată vremea de capul lor. Și e destul să se găsească unul sau doi mai ageri, mai vioi printre copii, dar a căror agerime să ducă la înclinări rele și toată școala o va lua în această direcție. Acea ce tu dascăle clădești în clasă, îți dăruiești în curte doi ștregari și tu nu iai seama.

Tocmai exemplul de mai sus ne indică unul din mijloacele de a educa mediul școlar. Într'adevăr, dacă e vorba ca cei mai ageri să dea tonul, atunci tu învâțătorule fă-te prieten cu acești mici conducători ai societății școlare; apropiindu-i de tine, dă-le, fără să bage ei de seamă, o direcție bună și apoi aruncă-i în mijlocul mulțimei ca să dea curent.

De cele mai multe ori însă învățătorul pedepsește aspru pe acești purtători de steaguri; și se întâmplă că mulțimea să fie chiar revoltată că au fost pedepsți eroii.

Pe lângă câștigarea șefilor, mai sunt însă și alte mijloace de educare a mediului școlar.

Un învățător dibaci și conștient va ști să fie vecinic la pândă și să prindă frânele cu care să formeze un spirit sănătos în școală.

Unii învățători hunoară, atunci când e vorba să caute pe cine cade răspunderea unei fapte, al cărui autor se perde în mulțime, nu se opresc la cercetări de suprafață și dacă nu reușesc să prindă pe făptuitor, ascuns sub scutul solidarității colegiale, fac răspunzătoare întreaga societate a micilor școlari.

La Jezuții se făcea uz de până și de spionaj, mijloace lașe și cari perverteau sufletele copiilor și produceau o revoltă surdă în mica societate. Trebuie dar ca învățătorul să nu încurajeze lașitatea prin astfel de mijloace, ci pe căi cinșite, drepte să caute pe vinovat.

Problema este pusă; oricare învățător poate observa și descoperi mijloace de educare a mediului școlar. Poate instrui pe copii conducători, poate chiar crea el însuși copii conducători, numai să fie cu băgare de seamă să nu vatăme. Căci spiritul mulțimei este mai greu de condus decât al unui individ. Orice ar face învățătorul, mulțimea copiilor ca și aceea a celor mari, este purtată de câțiva care dau tonul. Iar dacă pedagogul nu poate fi totdeauna un *Pestalozzi*, aceasta nu-l poate scuti să se intereseze tot atât de educarea spiritului clasei ca și de acela al fiecărui elev în parte.

George Bota,

dir. Școlii Normale de băieți.

Corpul didactic la 10 Mai.

Ziua de 10 Mai a fost serbată și arul acesta în toate școlile din Bihor, fără deosebire de naționalitate. În Oradea Mare li s'a esplicat elevilor, însemnătatea istorică a zilei, care trebuie cinșită cu sfinșenie de tot cetățeanul acestei țări. În mai multe școli primare — chiar ungurești — au avut loc coruri și producțiuni școlare cu recitări de versuri patriotice.

La recepțiile oficiale, care — după Te-Deum și defilarea armatei — s'au ținut în sala Primăriei orașului, alături de celelalte autorități și corporațiuni civile, bisericesti și militare, a luat parte și corpul didactic primar al celor opt școli de stat din localitate. Dl Revizor școlar *Gh. Tulbure* a roștit cu acest prilej următorul discurs, în numele dascălmei:

Domnule Ministru,

Domnilor,

Sărbătorim aniversara zilei de glorie, care deschide pagina cea mai luminoasă din cartea neamului românesc. Sărbătorim marea faptă de eroism, care înseamnă o etapă uriașă în procesul istoric al acestui popor. Sărbătorim ziua memorabilă, care pecetluiește neatărnarea regatului românesc, ca singura garanță a existenței noastre naționale.

Ziua aceasta, care ne coboară în suflet întreagă epepea națională, pe care o aducea Mihai Viteazul în vârf de paloș, — noi, oamenii de școală de aici dela graniță, o prăznuim nu numai astăzi. Noi o prăznuim cu sufletul mai *adeseori* și mult mai *adânc* între pereții înguști ai școlilor. Noi avem 10 Mai de câteori ascultăm pe micile odrasle ale neamului spunând, la lecțiile de istorie, despre marile fapte de vitejie, strălucitele acte de biruință care din tunurile dușmanului au făurit odinioară o coroană de oțel. Și aș dori ca pe toți, căți sunteți de față la această serbare națională, să vă pot introduce pe o clipă într'o școală cu limba ungurească din acest colț de pământ românesc, să vedeți și s'auziți pe copilașii de neam strein, povestindu vă despre trecerea Dunării din anul 1878 și despre luarea Griviței și a Plevnei... Veți avea o emoție, veți simți un fior mare, pe care nu-l poate evoca nici o paradă, nici o serbare și nici un discurs.

Astăzi însă; când prăznuim încheierea neamului într'un stat unitar național, nu trebuie să uităm, că rolul istoric al neamului nostru e departe de a se fi sfârșit. Zilele mari ne impun datorii mari. Iar marile răspunderi nu se pot achita cu simple manifestații de sentiment patriotic.

Un singur drum este, care deschide astăzi poapoarelor poarta progresului și le asigură un rost cu trălnicie: *munca culturală*. Orice alt drum contrar — duce spre prăpastie.

Noi credem deci, că momentele luminoase din viața neamului nu se pot cinști cu mai multă vred-

nicle; decât dacă ne vom angaja deacum toți la marea operă, chemată să prefacă România neatârnată și întregită într'un stat modern de cultură adevărată.

Noi, pionierii culturali dela marginea țării, suntem gata s'aducem întreagă jertfa sufletelor noastre pentru ca să risipim întunerecul satelor, pe cari se razimă temelile statului și să facem ca dorobanșii bihoreni și apărătorii de mâine ai hotarelor țării — să nu mai fie niștilturi de carte!

Pătrunși de această hotărâre vă rugăm să depuneți la treptele tronului omagiile corpu'ui didactic din Bihor și să asigurați înaltul guvern, pe care-aveți onoarea a-l reprezenta, că suntem la postul nostru de sentinele culturale și nu cunoaștem praznic mai înalt, decât atunci când cu munca noastră am putut să punem o pietricică la temelile României de mâine, europenizată prin cultură și modernizată în toate fibrele ei. Această Românie să trăiască în vecii vecilor!

Școala și viața.

(Reflexii și constatări.)

Un titlu mai banal nici că se putea! Par'că aud cum mulți colegi cetind acest titlu vor exclama: „Ce mai vrea și ăsta cu școala și viața, că doar din primul an al școlii normale nu mai auzim altă și doar fiecare învățător este convins despre adevăratul scop al școlii, care nu poate fi altul, decât creșterea pentru viață!“

Da! Este așa și . . . nu este! Să ne punem mâna pe suflet și s'o mărturisim sincer și fără încunjur, că ar *trebui* numai să fie așa, dar școala de azi, cel puțin în o bună majoritate a cazurilor, nu este o școală a vieții, este numai o școală a . . . în specțiilor.

Și după ce am făcut această constatare, pe cât de reală (I-aș fi mulțumitor celui, care m'ar convinge despre contrariul) pe atât de regretabilă, urmează să ne explicăm!

Oricare om de școală își pleacă capul în plept, când aude vorbindu se, discutându-se asupra situației învățământului la noi, asupra nivelului cultural al poporului. Se spune, ba se constată chiar, că țara noastră este în locul întâiu în ce privește . . . analfabetismul.

Este inutil și superfluu să mai înșirăm aci nenumăratele cauze, cari au determinat această situație. S'au discutat ele în nenumărate cazuri și locuri și se caută remediile delăturării lor. Rămâne însă una nediscutată până acum!

Înțelegem, că acolo, unde nu este învățător, unde nu este școală, unde din neglijența organelor respective nu se execută obligativitatea învățământului să existe și să înflorească analfabetismul. Cum vine însă afacerea, ca aceasta plagă înflorește și acolo, unde este școală, unde învățătorul stă în

școală de dimineața până seara și unde obligativitatea se execută strict?

O constat aceasta fără frica de a fi combătut și dau și răspunsul pe care cred, că l'ați ghicit. Da, aci învățătorul este vinovatul!

Motivul este foarte simplu. Aceste școli nu sunt a'e vieții. Ele sunt numai ale împlinirii secl a unei datorinți impusă de o carieră, la învățător, și de legea obligativității învățământului, la părinți.

Până ce această împlinire seacă a datorinței nu va fi înlocuită cu viața inspirată de inimă plină de dragoste, școala va da vieții analfabeți. Conced, că prin mâna învățătorului au trecut mulți tineri, ba au primit chiar certificate de absolvirea alor VI. clase primare, poate cu notele cele mai bune, dar mă întreb, că oare câți dintre aceștia au mai luat o carte în mână după ce au părăsit băncile școlii?

Pușini, foarte pușini! Și aceasta numai pentru că școala nu le-a dat dragostea față de învățătură; nu l'a instruit pentru viață. Și oare aceștia să mai pot socoti în șirul știtorilor de carte? De sigur că nu! Pentru că, așa l că ați constatat și Dv., că între viața de toate zilele a absolventului de școală primară și cea acelu care nici nu a văzut-o nu este nici o deosebire.

Poporul încă nu cunoaște rostul școlii din punctul lui de vedere, nu-l cunoaște rostul pentru că nu-l vede foloasele reale și în consecință nici nu o iubește, o încunjură. O folosește drept sperietoare pentru copilul neascultător.

Și acuma să justific cele expuse până aci!

Înainte de a intra în comuna N. dau pela cooperativă și mă înțeleg cu vânzătorul după cum veți vedea mai jos. Școala frumos împodobită cu flori și verdeață. Copiii ziceau că e „examenul cel mic“. Ascult cu atențiune răspunsurile elevilor, cari mergeau „ca pă apă“. La socoată, la tablă se rezolvă probleme grele. La urmă rog pe învățător să-mi designeze cel mai bun elev în clasa IV. Elevul designat vine la mine și i spun următoarele: „Ai răspuns foarte frumos dragul meu, până mai răspund și cellalți, Tu fii atât de bun și mergi la prăvălia din colț — (așa-i, că voi toți cumpărați dela cooperativă?) — și mi cumperi 100 țigarete cu 30 lei, 1 buc. săpun cu 7 lei, și 2 cutii cu chibrite pentru 1 Leu. Uită o bancnotă de 100 lei, să bagi bine seamă să numeri bine banii ce-i primești! Peste vre-o câteva minute băiatul se reîntoarce cu cele cumpărate și mi restituie 44 lei. Ai numărat bine banii băete? Da Dle și am adus înapoi 44 lei.“

Sau, întralt loc am pus următoarea întrebare tot în clasa IV. „Vecinul Ion vine la noi cu rugarea să i schimbăm o bancnotă de 500 Lei. Tata îmi dă cheia să deschid lada unde sunt banii și să o schimb tot în bancnote de câte 20 Lei. Câte trebuie să-i dau?“ Unii ziceau 25, alții 30 și așa mai departe fără ca vre o unul să fi nimerit suma corectă.

Concluzia o poate afla ori cine. În aceste școli și în multe altele s'a făcut instrucție, învățătorul și-a mistuit timpul fără ca această instrucție să-și aibă rezultatul real.

Iată deci, ce cred eu că este școala activă! La toate materiile de învățământ să punem elevul în situația reală a vieții, ca încă pe băncile școlii, el însuși, elevul, să se convingă, ca aceasta școală îi ajută, îi ușurează greaua muncă a vieții lui. Pe românește școala activă nu este alta, decât știința aplicată la viață.

Dacă vrem să ducem viața în școală, ca instrucția să fie a vieții, vom abandona toate regulile amănunțite, definițiile secl și încălcite, pe cari elevul le spune foarte frumos, dar când e vorba să le vadă folosul real, rezultatul e nul.

Introducerea vieții în școală este un mijloc foarte bun și pentru dezvoltarea interesului părinților față de școală. Când vor vedea aceștia, că școala le dă ajutor însemnat în gospodăria lor, sunt convinși, că obligativitatea învățământului se poate șterge.

Pentru că, în schimb, am văzut școală, la care copiii veneau în butul părinților chiar, ca nu cumva se piardă vre o lecție.

Einstein, vestitul filozof și fizician, ale cărui cercetări au produs o revoluție în lumea științifică, ocupându-se și de problema educației a arătat unele păreri foarte juste spunând între altele: „Cât se poate mai mult, învățământul trebuie să fie ceva trăit. Acest principiu trebuie să biruiescă la viitoarea reformă școlară“.

Toate abstracțiile sunt de prisos în școală. Aceasta se poate aplica la toate materiile.

Ca să vă ilustrez și să documentez constatările aci expuse vă pun în fața alor două cazuri. 1. La școala din comuna X. un elev din clasa IV. răspunde foarte frumos despre județul Cojocna înșirând tot ce este de relevat în acest județ. La urmă pun teza următoare. Eri dimineață când am intrat în satul vecin, am văzut cum un câine turbat mușcase trei oameni (cazul se întâmplase.) Ce crezi tu unde trebuie să meargă acești oameni să se vindece? „Ei, ce credeți a știut să mi spună? Nu, cu toate că vorbind despre Cluj îmi spunea că acolo este un institut numit Pasteur. Nu știa încă că din punctul de vedere real al vieții ce rost are acest institut. 2. În o altă școală la clasa VI. elevii vorbeau foarte frumos despre diferitele continente. Știam, că din această comună sunt foarte mulți emigrați în America. Întreb un elev desemnat ca cel mai bun, că tatăl său fiind în America se îmbolnăvește și moare lăsându-i multă avere mobilă și imobilă, pentru preluarea căreia trebuie să se prezinte în persoană, să mi spună calea ce trebuie să facă, prin cari țări și cu ce mijloace. N'a știut să mi-o spună. Ei bine, spuneți mi Dv., a avut vre-un rost întreagă știința lui asupra Americii?

Nenumărate cazuri a-și putea să Vă expun, tot atâtea documente, că școala de azi nu satisface rostului ei adevărat.

Și acum de încheiere! Sunt foarte multe scuzele învățătorilor și sunt acceptabile chiar. Nu observă însă, că toate aceste scuze nu acopăr vinovăția lui. Și care e vina? Îi lipsește inima, dragostea față de școală! Și acesta este cel mai mare păcat.

Dacă ne vom desbăra de aceste vicii și vom îmbrăca haina dragostei adevărate pentru munca ce o facem, vom înființa școala activă, școala vieții adevărate școală nouă, care să facă din țărănul român acela ce trebuie să fie: om.

P. Corolu.

O lecție practică la cl. IV-a.

Obiectul: **Geografia.**

Subiectul: **Dobrogea.**

I. Pregătirea. Cum se numește țara noastră? Cu cine se mărginește România la M. N. (Să meargă unul să arate hotarul la M. N.) Dar la M. Z. cu cine se mărginește țara noastră? Prin ce se desparte România de Bulgaria? Arată la hartă hotarul României dinspre M. Z. Cu cine se mărginește România la R? Prin ce se desparte de această țară? Arată hotarul dinspre Răsărit. Dar la Apus cu cine se mărginește țara noastră? Arată hotarul țării din spre Apus. În câte părți se împarte România? Care sunt acele părți? Cu cine se mărginește Oltenia la R? Prin ce râu se desparte de Muntenia? Să meargă unul la hartă să arate râul Olt! Dar Muntenia cu cine se învecinește? Să arate unul aceste părți.

a) Astăzi avem să învățăm despre o parte a țării noastre care se cheamă Dobrogea.

II. Tratatul. Ascultați copii? Dobrogea se mărginește la Apus cu Muntenia, de care se desparte prin fluviul Dunărea. (Propunătorul arată la hartă hotarul Dobrogei din spre Apus.) Cu cine se mărginește Dobrogea la Apus? (Cu Muntenia). Prin ce se desparte de Muntenia? (Fl. Dunărea). Arată hotarul Dobrogei din spre Răsărit. Am să fac și eu hotarul Dobrogei la tablă. (Propunătorul face hotarul de Apus vorbind în același timp despre cursul Dunării.) Desemnați și voi acest hotar. 1... 2... 3..

La M. N. Dobrogea se mărginește cu Basarabia (se arată pe hartă) și se desparte tot prin fluviul Dunărea. Cu cine spuserăm că se mărginește la M. N. Dobrogea? Prin ce se desparte Dobrogea de Basarabia! Arată hotarul acesta! Acum am să fac și eu acest hotar. (Propunătorul desemnează vorbind în același timp de brațele Dunării). Să desemnați și voi acest hotar 1... 2... 3... Ascultați! Dobrogea se mărginește la Răsărit cu M. Neagră (se arată la hartă). Cu cine se mărginește Dobrogea la R? Priviți cum este țărnul mării (se desemnează) Desemnați voi acest hotar din spre mare. 1... 2... 3..

La M. Z. Dobrogea se mărginește cu Bulgaria

(se arată hotarul). Desemnați cu toți acest hotar. 1... 2... 3...

Se face un mic rezumat despre margirile Dobrogei, scoțând elevii să arate la hartă. Ascultați copii, dacă din orașul Galați plecăm spre R, dăm în județul Tulcea, care este cel mai mare județ al Dobrogei. (Se însemnează numele județului pe tablă cu litera T. Se arată hotarele județului, Jud. Tulcea are cap. orașul Tulcea. Se însămnează numele orașului cu cifre și se scrie alături de harta de la tablă numele. Se spun și celelalte orașe, se însemnează și se arată pe hartă, spunând pentru ce sunt însemnate aceste orașe. Tot așa fel se procedează și cu celelalte județe până ce se face harta Dobrogei întregi.

Se face un rezumat general întrebând pe elevi tot ce au învățat despre Dobrogea.

III. Aplicarea. Se șterg numirile după tablă și se întreabă de capitalele și orașele Dobrogei. Copiii le așează pe tablă și le arată și la hartă.

Ioan M. Popescu
normalist, Oradea-Mare.

Școlile satelor din Bihor.

— Reparaturi și adaptări de localuri —

În unul din numerile trecute, în legătură cu proiectul ministerului de a se ridica și adapta școli, am pomenit, că în județul nostru în cursul anului trecut s'au făcut mai multe reparaturi și adaptări. Dăm aci numele acelor comune, unde s'au făcut reparaturi și adaptări mai mari împreună cu sumele cheltuite:

1. Triă — —	Lei	96052
2. Vârciorog — —	"	63887
3. Botean — —	"	28561
4. Hotar — —	"	48852
5. Cohau — —	"	10431
6. Hidiselul inf. — —	"	60648
7. Hidiselul sup. — —	"	64583
8. Tileagd — —	"	79146
9. Tețch — —	"	43200
10. Sușuroj — —	"	17077
11. Pădurea neagră — —	"	52929
12. Fășca — —	"	16592
13. Beznea — —	"	14188
14. Cuzap — —	"	23501
15. Cadea Mare — —	"	135876
16. Vad — —	"	53768
17. Chiraleu — —	"	9949
18. Marțihaza — —	"	14074
19. Sârbi — —	"	31129
20. Sălard — —	"	23452
21. Fancica — —	"	24245
22. Ineu — —	"	33090
23. Aștileu — —	"	44111
24. Burzuc — —	"	42006
25. Abramul inf. — —	"	5560
26. Fughiu — —	"	17609
27. Gurbesti-Seliște — —	"	39056
28. Poclușa — —	"	28829
29. Ioaniș — —	"	61035
30. Abrămuț — —	"	119703
31. Săcădat — —	"	15000

32. Ciuhoiu — —	Lei	34136
33. Vașcău — —	"	34970
34. Oșorheiu — —	"	11803

În total aproape la un milion patrusute mii de lei. Afară de aceasta s'au mai făcut reparaturi în sume mai mici.

PARTEA OFICIALĂ.

I.

1025—1922.

Ordin circular

către toate eforiile școlare și către corpul didactic al școlilor primare de stat și cel statificat din județul Bihor.

În temeiul ordinului Ministerului de Instrucțiune publică Directoratul general Cluj Nr. 12053—1922 VI. se aduce la cunoștință, că esamenale finale la școlile de stat și la fostele școli confesionale românești cu învățătorii statificați se vor începe reglementar cu ziua de 15 Iunie n. a. c. În sensul ordinului de mai sus esamenale vor fi prezidate de un delegat al Revizoratului școlar sau în absența acestuia de președintele eforiei școlare.

CertIFICATELE școlare cum și toate celelalte date statistice ale școlilor cu învățători statificați se vor culege și semna de aci înainte din partea organelor statului.

Pentru a se evita însă orice neînțelegeri și conflicte cari ar fi în detrimentul învățământului, facem cunoscut, că întrucât protopresbiterii de amândouă confesiunile ar dori să presideze în persoană esamenale la anumite școli confesionale statificate sau ar fi fixat deja termenul examenului la o dată mai înainte de 15 Iunie, Revizoratul în mod excepțional este aplicat a face abatere dela ordinul Ministerial și pentru cazurile aceste nu opune nici o dificultate, pentru că aceste esamenale — până la definitivă clarificare a sorții școlilor confesionale — să fie prezidate din partea dlor protopresbiteri.

Toate datele statistice însă cu privire la frecvența și rezultatul examenelor dela școlile confesionale-învățătorii acestora sunt îndatorați sub urmăriile răspunderii să le înainteze acestui Revizorat până la 1 Iulie n. a. c.

Oradea Mare, la 28 Mai 1922.

II.

Nr. 949—1922.

Ordin circular

către toate școlile primare de toate categoriile din județul Bihor.

Vi se comunică, că încântinu se fură sârmă, lanțul, scripețele și țevile montate la instalațiunile de siguranță pe rațeaua căilor ferate a Dir. Reg. Cluj, suferind prin aceasta Institutul numit mari pagube și periclitând siguranța traficului.

În deosebi s'a constatat, că elevii din școlile primare depe sate să afle în posesiune de scripețe cari de sigur provin dela C. F. R. făcând din rotițele de fier căruțe și alte jucării.

Pentru a evita cât e posibil furtul scripețelor,

sârmelor, lanțelor și țevilor montate de-a lungul drumului de fier, dñii învățători sunt îndrumați să instrueze elevii făcându-i atenți asupra importanței instalațiilor de siguranță a căilor ferate și arătându-le pagubele enorme care le sufere statul prin furtul pieselor menționate.

Cel mai potrivit moment pentru aceste instrucții sunt excursiunile școlare, făcute în apropierea căilor ferate, unde sunt. Unde nu sunt de acestea în hotarul comunei, pentru aprecierea însemnătății C. F. R. și urmările nefaste ale stricăciunii acestor căi se va folosi o $1\frac{1}{2}$ oră de Geografie pentru toate clasele.

Această lecție se va introduce în registrul de prezență.

Oradea-Mare, la 13 Mai 1922.

III.

Nr. 1044—1922.

Ordin circular.

către direcțiunile și eforturile școlilor primare de stat din județul Bihor.

Dupăce cheltuelile materiale suplimentare ale școlilor în baza art. 97, 98 și 99 a legii contabilității publice se pot ordona numai în baza actelor justificative, direcțiunile și eforturile școlilor primare de stat, cari în baza ordinului nostru circular N. 2417—1921 au înaintat bugete suplimentare (pe timpul dela 1 Septembrie 1921 până la 31 Martie 1922,) sunt îndrumate a înainta de urgență la acest Revizorat actele justificative (chitanțe, note etc) despre sumele solvite în sarcina bugetului școlii, pentruca să putem cere ordonanțarea lor dela On. Minister.

Oradea-Mare, la 27 Mai 1922.

IV.

Nr. 998—1922.

Ordin circular

către toate școlile primare din județul Bihor.

Fixându-se din partea Corpurilor legiuitoare Stema nouă a țării, în baza ordinului Nr. 83560/921 al Ministerului Instrucțiunii atât sigilele cât și frontispiciile școlilor trebuie provăzute cu Stema nouă, în timpul cel mai scurt posibil.

În consecință, școlile cari au întrebunțat pe sigile și au aplicat pe edificiu Stema veche, să o schimbe în tot locul, aplicând pe cea nouă. Exemplele vechi se vor păstra în muzeu pentru amintire.

Comanda sigilelor și a stemelor se va face prin Revizoratul școlar cel mult până la 15 Iunie n. a. c. fiindcă la comandă mai mare prețul e mai scăzut.

Dupăce vom avea comanda vom comunica prețul, pentru a putea fi administrat acestui Revizorat. Se va procura:

1. Sigilul școlii cu textul cuvenit.
 2. Stema țării pentru fiecare sală de învățământ.
- Oradea-Mare, la 10 Mai 1922.

Nr. 1058—1922.

Aviz!

Se aduce la cunoștința învățătorilor de toate categoriile din județ, că Dl. Iuliu Crișan subdirectorul învățământului primar la Directoratul General din Cluj intenționează editarea unei colecții de diferite melodii populare, acomodată pentru școlile primare.

Cum învățământul cântului în școlile noastre este neglijat sau se restrânge la câteva cântări naționale, fiindcă învățătorimea nu cunoaște diferitele melodii populare, cartea D-lui Crișan ar fi binevenită.

Dupăce tipărirea unei cărți de felul acesteia întimpină mari greutate și jertfe, pentru a se putea angaja un anumit număr de exemplare, recomandăm și îndemnăm pe dñii învățători ca să se prenoteze la această carte utilă, ca să se poată tipări pentru anul viitor.

Prenotările se vor adresa de-a dreptul la numele D-sale (Cluj, str. V. Stroescu 12—14.)

Oradea-Mare, la 27 Mai 1922.

Revizoratul școlar.

INFORMAȚIUNI

Aviz! Revizoratul școlar și-a mutat birourile în str. Iosif Vulcan Nr. 4.

Leafa pe Iunie a învățătorilor rurali și urbani de stat s'a ordonat. Chitanțele s'au trimis la perceptoarele respective, de unde după 1 Iunie se vor putea ridica.

O nedreptate, a cărei reparare se așteaptă. Cum se știe, școlile primare ale orașului Oradea-Mare, au fost statificate printr'un acord încheiat între stat și primăria orașului, încă d'n anul trecut. Corpul didactic deși fusese statificat complet cu data de 1 Nov. 1920, totuși salariul asimilat l-a primit numai cu data de 1 Septembrie 1921. Revizoratul școlar a cerut în două rapoarte documentate asemnarea acestor salarii retrograde pentru Institutorii statificați ai orașului. Dl. Revizor școlar a intervenit chiar personal la Ministerul din București în cauza aceasta, dând și un referat informativ dlui director general.

Nu înțelegem deci pentru ce întârzie mandatarea acestor sume, mai ales că corpul didactic dela școala medie (civilă), statificat în egale condițiuni și la acelaș termen, și-a primit diferența de salariu.

Principiul echității nu iartă să se măsoare cu două măsuri. De aceea sperăm că rapoartele Revizoratului, care și-a făcut datoria în chestia aceasta, vor fi ascultate și nedreptatea va fi în curând reparată.

Seria conferențelor didactice ținute de d-șoara El. Filipidescu distinsa profesoară de pedagogie din Oradea-Mare, pentru anul școlar curent s'a încheiat. Dumineca trecută d-șoara și-a ținut ultima disertație tratând despre „Personalitatea învățătorului”. În fața aproape a întregului corp didactic primar din localitate a elucidat problema aceasta în chip luminos și interesant, reprezentând cele mai moderne și mai acreditate concepții de pedagogie.

La sfârșitul conferinței dl revizor al județului a exprimat distinsei conferințiere mulțumirile sale și ale corpului didactic pentru opera atât de utilă și de nobilă, la care s'a angajat, de a împrumuta lumină din sufletul său apostolesc și de a risipi o parte din bogăția cunoștințelor sale pentru dascălii Bihorului.

Despărțirea s'a făcut cu dorința unanimă ca aceste conferințe să se continue la toamnă, într-o formă mai sistematică. Ultima conferință a dșoarei Filipidescu o vom publica în numărul viitor.

Harta României Mari, pentru uzul școalelor se găsește la biroul Revizoratului și se împarte gratuit. Învățătorii cari nu o au în școală, să grăbească a-și-o lua dela Revizorat cu'n ceas mai de grabă. E timpul suprem ca școalele să fie provăzute cu harta țării!

Dl Revizor al județului a inspectat în cursul lunii Mai școalele primare urbane de toate categoriile din Oradea-Mare și cele din Beiuș, asistând la lecții în toate clasele și examinând în mod special progresul făcut și spiritul de predare la obiectele de studii naționale (istoria, geografia și constituția).

Un tablou trist. Județul Caraș-Severin, cu care ne place să ne mândrim că este un rezervoriu nescut al rominismului, prezintă, cum aflăm dintr-un ziar, un trist tablou, aproape mai trist decât Bihorul nostru, sub raportul învățământului rural.

După datele oficiale ce avem, un sfert din școlile primare nu au învățători.

Din numărul total de circa 380 școli primare, 91 sînt lipsite de învățători, din cari 33 de stat și comunale, iar 48 confesionale.

Din aceste date reiese că școlile au pierdut un mare număr de învățători în 1914, adică la începutul războiului.

Intreit de mare este numărul pierderii de acum 2—3 ani, adică pe vremea instruirii administrației românești.

Problema aceasta devine cu mult mai gravă, cînd ne gândim că această stare de lucruri nu se mărginește numai la județul Caraș Severin. Ea este generală. Dacă în cele 23 de județe transilvănene luăm ca medie un număr de 40 învățători, cari au părăsit satele, atunci aproape 1000 de sate românești au rămas fără luminători.

În asemenea împrejurări degeaba organizăm armată, jandarmerie, politie și menținem administrația, căci toate laolaltă nu sînt în stare să înlocuiască pe dascălul comunal.

Fărăste făcînd aceste dureroase constatări nu voim să facem reproșuri dascălilor trecuți în altă funcțiune. V novații sînt aceia cari nu au știut sau nu au voit să aprecieze trudita lor muncă.

Atragem însă serioasa atenție a organelor în drept asupra greșelii ce se face prin economiile adoptate acolo unde nu au loc. Principala cauză

care a înstrăinat pe dascăli de sate este tocmai sgîrčenja statului față de ei.

Asigurîndu-le un traiu cinstit, sîntem convinși că învățătorii vor reveni la vechea lor meserie, pentru că și ei recunosc că la școală munca lor este cu mult mai rodnică și mult mai prețioasă.

† **Teodor Rugea.** În 14 Mai a. c. moartea nemiloasă a curmat firul vieții iubitului nostru coleg Teodor Rugea. Răposatul în vîrstă abia de 22 ani, era institutor la școala primară din Vașcău. Cînd așteptam mai mult dela dînsul, atunci ni-a părăsit pentru totdeauna. Decedatul a lăsat în cel mai mare doliu pe pe iubiții săi părinți, frați, rude, elevi și colegi. Rămășițele-i pămîntești s'au așezat în cimiterul nou din Cluj la 16 Mai a. c. Depunînd pe acesta cale și noi o lacrimă pe mormîntul neuitatului nostru coleg, zicem: Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! *Corpul didactic primar din Vașcău.*

Deplîngem și noi pe colegul Rugea și transmitem condoleanțele noastre părinților întristați.

CĂRȚI ȘI REVISTE.

Metoda activă pentru învățarea limbii românești în familii și grădini de copii de E. Angela Nicolaide. Editura „Cartea Românească” prețul lei 12.

Un ingenios și eficace îndreptar pentru maestrele grădinilor de copii, conținînd m terii practice pentru învățarea limbii românești. Este o carte foarte utilă în acțiunea de unificare a limbii și din întreaga lucrare reiese, că Dșoara Nicolaide are o praxă temeinică pe acest teren. Nu se putea altcum, decât ca în această praxă să ajungă la convingerea, că învățămîntul activ este unicul ducător la rezultat real, astfel toate lecțiunile din această carte sunt o *acțiune*, în cursul căreia elevul își câștigă nu numai noțiunea și numele ei, dar o și eșecută lucrarea. Este o *vorbire trăită*.

Păcatul este numai, că ministerul nu se îngrijește, ca tablourile întuitive recomandate în această carte să le aibă fiecare grădina de copii.

„Școala” organul Asociației corpului didactic primar român din Bucovina, anul VII. Nr. 10. Cernăuți.

„Educația” revistă pentru școală și familie. Anul V. Nr. 3—4. București.

Cuprinsul.

O apreciere care îmbărbătează	**
Educația mediului	Gheorghe Bota
Corpul didactic la 10 Mai	**
Școala și viața	P. Coroiu
Lecție practică la cl. IV-a	Ioan M. Popescu
Școalele satelor din Bihor	**
Partea oficială	**
Informațiuni	**
Cărți și Reviste	**